

Met en
voor **elkaar**

Verkiezingsprogramma 2026 – 2030

ChristenUnie | **SGP**

Haarlemmermeer

Woord vooraf

Beste kiezers,

Namens de besturen van de ChristenUnie Haarlemmermeer en SGP Haarlemmermeer hebben wij de eer u dit lokale verkiezingsprogramma 2026-2030 te mogen aanbieden. Het verkiezingsprogramma verwoordt onze politieke standpunten die het resultaat zijn van onze visie op de gemeente Haarlemmermeer. Gemeentepolitiek is een hoge vorm van naastenliefde, omdat politici het algemeen welzijn nastreven. God is rechtvaardig en de definitie van liefde. Daarom zijn de standpunten gebaseerd op de Bijbel als het Woord van God, met een praktische invulling voor het dagelijkse politieke leven in deze tijd.

Feitelijk is het verkiezingsprogramma het 'boodschappenlijstje' dat wij onze gezamenlijke ChristenUnie- SGP Fractie meegeven. Een opdracht die u als kiezer met uw stem kunt ondersteunen.

Het is natuurlijk mogelijk dat u zich niet in elk afzonderlijk onderdeel van het programma kunt vinden, maar dan hopen we dat u de essentiële onderdelen kunt 'onderstrepen'. In de politiek moet je zaken samen aanpakken en oplossen. We hopen in de nieuwe periode dit programma namens u te mogen uitvoeren.

Wij danken de Almachtige God voor Zijn hulp bij het werk dat we mochten doen en vragen Zijn Zegen voor de komende raadsperiode.

Wij hopen dat u dit programma als kiezer met veel genoegen zal lezen!

Namens beide besturen,

Gijs Nieuwenhuis
Voorzitter SGP
Haarlemmermeer

Hans Hekstra
Voorzitter ChristenUnie
Haarlemmermeer

U kunt de tekst ook bekijken op onze website Haarlemmermeer.ChristenUnie-SGP.nl en downloaden. Op die website kunt u ook onze verrichtingen voor Haarlemmermeer volgen.

De ChristenUnie - SGP en de overheid

“De ChristenUnie – SGP erkent Gods heerschappij over het staatkundig leven, dat de overheid door God is gegeven en in Zijn dienst staat en dat christenen de verantwoordelijkheid hebben actief te zijn in de samenleving. Zij fundeert haar politieke overtuiging op de Bijbel, het geïnspireerde en gezaghebbende Woord van God, die door de Drie Formulieren van Eenheid wordt nagesproken en die ook voor het staatkundig leven wijsheid bevat.”

Inleiding

Voor een goed functioneren van het gemeentebestuur is het van belang dat zij bekwaam, betrouwbaar, geloofwaardig en herkenbaar is. De ChristenUnie – SGP vindt dat niet zomaar. In onze visie is de overheid ingesteld door God om deze maatschappij in goede banen te leiden. Treffend wordt dat in de Bijbel weergegeven wanneer de oorsprong van de overheid beschreven wordt: de overheid is er u ten goede. Overheid en burgers dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de samenleving en de schepping.

Hoop voor een ongenadige tijd

De zeven beginselen voor hoopvolle christelijke politiek.

- 1** Een ander mensbeeld. De ChristenUnie-SGP verzet zich tegen het idee dat het leven draait om het persoonlijke succes en competitie. In plaats daarvan benadrukt de partij het belang van verbondenheid en zorg voor elkaar.
- 2** Een andere samenleving: de ChristenUnie-SGP streeft naar een samenleving die gebaseerd is op gemeenschap en verantwoordelijkheid, waarin mensen voor elkaar zorgen.
- 3** Een andere overheidsvisie: de overheid moet dienend zijn en gericht op gerechtigheid. De ChristenUnie-SGP pleit voor een overheid die ruimte laat voor gemeenschappen en hun eigen verantwoordelijkheid.
- 4** Een andere economie: wij streven naar een economie waarin rentmeesterschap centraal staat. Mensen moeten niet enkel streven naar financiële groei, maar ook zorg dragen voor de aarde en de samenleving.
- 5** Een andere verhouding tot de aarde: zorg voor Gods schepping is essentieel. De ChristenUnie-SGP benadrukt het belang van ecologisch verantwoord handelen en het behoud van de natuur.
- 6** Een andere democratie: wij staan voor een democratie waarin vrijheid en rechtvaardigheid worden verdedigd. Het respect voor fundamentele vrijheden en de bescherming van minderheden zijn daarbij essentieel.
- 7** Een andere orde: de ChristenUnie-SGP ziet het als haar taak om bij te dragen aan (internationale) vrede en gerechtigheid en om op te komen voor de rechten van de mensen, dichtbij en veraf.

Vanuit de vaste uitgangspunten die de Bijbel ons leert en die door Jezus Christus zelf zijn samengevat in het gebod om God en de naaste lief te hebben, willen wij ook in de lokale politiek actief zijn. Wij realiseren ons dat de Bijbel meestal geen pasklare antwoorden biedt en dat het omzetten van hetgeen in de Bijbel staat naar praktische politiek mensenwerk is. Daarbij bidden wij om wijsheid en vragen wij God om de leiding en inspiratie van Zijn Heilige Geest.

We nemen in de gemeentepolitiek onze verantwoordelijkheid en geven handen en voeten aan waar ons hart vol van is.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	2
De ChristenUnie - SGP en de overheid	4
Inleiding	5
Algemeen bestuur	7
Openbare orde en veiligheid	11
Verkeer en vervoer	15
Economische zaken, landbouw	17
Onderwijs	20
Welzijn, cultuur, sport en recreatie	22
Sociale en maatschappelijke voorzieningen	26
Milieu en duurzaamheid	32
Ruimtelijke ordening en wonen	34
Financiën	38

1. Algemeen bestuur

1.1 Ontwikkeling en uitgangspunten

'In Nederland staan regels steeds vaker in verbinding met elkaar: plaatselijke problemen hebben een landelijke, Europese of zelfs mondiale dimensie.' De regelgeving is ingewikkeld en de onderscheiden verantwoordelijkheden van het Rijk, provincie en gemeentebestuur zijn niet altijd helder. Wij streven naar duidelijke regelgeving, goed onderscheiden verantwoordelijkheden en voldoende bestuurlijk en financieel instrumentarium.

Zaken als openheid, eerlijkheid, rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid nemen en verantwoording afleggen, maken de gemeentepolitiek sterk en herkenbaar. Transparantie van bestuur wordt voor alle partijen vergroot door per thema duidelijk te maken welke doelen de gemeenteraad het college van Burgermeester en Wethouders (college van B&W) voor ogen heeft.

1.2 Goed bestuur, dichtbij de burger

De ChristenUnie-SGP staat midden in de samenleving en vindt dat het gemeentebestuur daar ook hoort te staan. Wij moeten ons telkens afvragen op welke wijze de burgers het meest tot hun recht kunnen komen. Directe wederzijdse betrokkenheid tussen bestuur en burgers is meer dan noodzakelijk.

De ambtelijke organisatie dient zo te zijn georganiseerd, dat er sprake is van een flexibele, burgergerichte organisatie. Bovendien beperkt zij zich tot het ontwikkelen en leveren van producten en diensten. Deze producten en diensten dienen efficiënt bij te dragen aan de doelen, die het college van B&W met de gemeenteraad heeft afgestemd. In haar contacten met de burger staat dienstverlening voorop.

De ChristenUnie-SGP-fractie is er ten dienste van alle inwoners. Dat betekent echter niet dat al hetgeen dat inwoners gerealiseerd willen zien, ook verantwoord is om uit te voeren. Er moet een brede maatschappelijke en principiële afweging plaatsvinden in de gemeenteraad. Maatschappelijke belangen gaan uiteindelijk boven individuele belangen. Die algemene belangen vinden vervolgens hun begrenzing in Gods heilzame geboden. Zij worden door het college van B&W geborgd met gepaste producten en diensten van de gemeentelijke organisatie.

De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat het college van B&W en haar programma door zoveel mogelijk fracties gesteund wordt.

1.3 Verantwoordelijkheden van overheid en burgers

Het gemeentebestuur moet haar verantwoordelijkheid durven nemen, als zij haar geloofwaardigheid niet wil verliezen. Regels die zij of de landelijke overheid heeft uitgevaardigd, moeten duidelijk gecommuniceerd en ook gehandhaafd worden. Daarbij kan het zijn dat een landelijke wetgeving geen rekening houdt met de menselijke maat. De gemeenteraad en het college van B&W moeten bestuurlijke maatregelen treffen waar dat nodig is. Wij als ChristenUnie-SGP zien erop toe dat de menselijke maat in acht wordt genomen.

Tegelijkertijd moeten alle burgers, organisaties en bedrijven nadrukkelijk bepaald worden bij hun eigen verantwoordelijkheid. De burgers en de overheid samen kunnen, in gehoorzaamheid aan de wet van God, bijdragen aan een samenleving waarin iedereen veilig en gelukkig kan leven.

Voor iedereen in onze gemeente moet duidelijk zijn wie binnen het gemeentebestuur welke verantwoordelijkheden draagt.

Het gemeentelijk beleid zou gekenmerkt moeten worden door rechtvaardigheid. Burgemeester, wethouders, gemeenteraadsleden en ambtenaren horen in hun optreden geloofwaardig en transparant te zijn. Te allen tijde moeten zij verantwoording af willen en kunnen leggen van hun handelwijze. Met publiek-private samenwerking moet zorgvuldig omgesprongen worden.

1.4 De gemeenteraad

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente. De gemeenteraad stelt kaders en controleert. In het belang van het goed functioneren van de gemeenteraad is het noodzakelijk een groot aantal zaken te delegeren aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur, het college van B&W, dient zich te beperken tot de kaders die de gemeenteraad heeft meegegeven. Zaken die buiten de gestelde kaders vallen, dienen aan de gemeenteraad voorgelegd te worden. Nieuwe voorstellen vanuit het college moeten worden voorzien van keuzemogelijkheden om de gemeenteraad in positie te brengen ook echt kaders te stellen.

Belangrijk is dat wethouders binding hebben met de lokale gemeenschap en binnen 1 jaar na aantreden in Haarlemmermeer woonachtig zijn.

In onze opinie is en blijft de gemeenteraad onderdeel van de door God ingestelde overheid. Daarom is het afleggen van de eed en het openen en sluiten van een gemeenteraadsvergadering met gebed wenselijk.

1.5 Burgerparticipatie

Nauwe betrokkenheid van burgers bij de totstandkoming van beleid moet bevorderd

worden. Allerlei vormen van (vroegtijdige) participatie zijn daarvoor goede instrumenten. Belanghebbenden en doelgroepen moeten in de beleidsvoorbereiding een duidelijke plaats krijgen. Een onmisbaar element hierbij is een uitvoerige en heldere informatievoorziening naar de betrokken burgers. Zij horen vooraf duidelijk te weten binnen welke kaders zij kunnen meedenken en waar hun rol eindigt en de verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur begint. Voor de ChristenUnie-SGP is het een principiële punt dat de gemeentelijke overheid altijd de uiteindelijke integrale afweging maakt en de knopen doorhakt.

Een belangrijke taak voor de gemeenteraad is bij participatie het bewaken van de kwaliteit van het bestuurlijk proces. Als volksvertegenwoordiging moet de gemeenteraad erop toezien dat alle belangen worden meegewogen.

Goede inspraakprocedures en gedegen burgerparticipatie hebben sterk de voorkeur boven adviserende referenda. Correctieve referenda zijn in strijd met ons stelsel van indirecte democratie en eindverantwoordelijkheid bij de overheid. Een bestuur dat dicht bij de bevolking staat zou referenda overbodig moeten maken.

1.6 Dorps- en wijkraden

Dorps- en wijkraden zijn bij uitstek organen die een wezenlijke rol kunnen spelen bij het participatieproces. Wel dient er een gemeentelijke verordening te zijn, waarin de omgang met dorps- en wijkraden wordt geregeld en waarin geborgd is namens wie zij spreken en handelen. Wij zien geen eigenstandige rol voor regionaden of gebiedsraden, maar deze kunnen wel op eenzelfde manier functioneren.

1.7 Personeelsbeleid

Het gemeentebestuur zorgt er met haar personeelsbeleid voor dat het aantrekkelijk is om voor de gemeente te werken. Nieuw personeel wordt indien mogelijk geworven onder de eigen bevolking. Zij- instroom van ervaren professionals uit het bedrijfsleven wordt aangemoedigd. Wanneer er gebruik gemaakt wordt van ingehuurd personeel, moet dat een overbrugging zijn naar een invulling met vast personeel. Vanwege de kosten moet het personeelsbeleid erop gericht zijn dat niet meer dan 10% van het personeelsbestand bestaat uit interim-personeel.

Een ambtenaar van de burgerlijke stand heeft het recht om op grond van gewetensbezwaren het sluiten van een andere samenlevingsvorm dan het huwelijk tussen man en vrouw, te weigeren. Het mag verder niet zo zijn dat de gemeente alleen kandidaten tot ambtenaar van de burgerlijke stand benoemt die bereid zijn om deze alternatieve samenlevingsvormen in de echt te verbinden.

De gemeente voert een inclusief beleid en geeft zo het voorbeeld dat iedere burger kan en mag meedoen in de maatschappij. Dit betekent dat benoemingen worden gedaan op basis van noodzakelijke en beoogde kwaliteit en niet op andere gronden.

1.8 Samenwerking en identiteit

Wij kiezen bij eventuele wijzigingsvoorstellen voor de bestuurlijke organisatie in Nederland voor rechtstreeks gekozen organen binnen de drie bestuurslagen Rijk, provincie en gemeente. De zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van gemeenten vormen daarbij de uitgangspunten.

Het gemeentebestuur moet over voldoende basiskwaliteit beschikken om samen met de inwoners en maatschappelijke organisaties te kunnen zorgen voor een veilige, leefbare en geordende woonomgeving.

Regionale intergemeentelijke samenwerking kan nuttig zijn. Buurgemeenten hebben vaak gezamenlijke belangen en kunnen elkaars posities versterken en elkaar ondersteunen in het uitvoeren van bepaalde taken. Gezamenlijk optreden is noodzakelijk op bijvoorbeeld de terreinen van mobiliteit, ruimtelijke ordening en veiligheid. Daarnaast kan het nuttig zijn om samen te werken bij het aanbieden en uitvoeren van verschillende producten en diensten. Bij verzelfstandiging van productgroepen dient de gemeenteraad zeggenschap te houden over het beleid.

Wat de verhouding tussen het gemeentebestuur en de regiobesturen (bijvoorbeeld Metropoolregio Amsterdam) betreft, moet de gemeenteraad de kaders stellen en controleren. Het college van B&W zal regelmatig verantwoording af moeten leggen over de bovengemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Een goede samenwerking tussen gemeentebestuur, provincie en het Rijk is van groot belang. Dit is zeker belangrijk bij ruimtelijke opgaven: woningbouwplannen moeten niet worden doorkruist door te rigide provinciale of landelijke regelgeving.

1.9 Gemeentelijke internationale samenwerking

Internationale samenwerking en hulp zijn geen kerntaken van het gemeentebestuur. Dat betekent niet dat het gemeentebestuur niet zou kunnen deelnemen aan projecten. Stedenbanden moeten regelmatig worden geëvalueerd. Dienstbaarheid en internationale gerechtigheid moeten bij dit alles voorop staan. Het particulier initiatief moet hierin aangemoedigd worden. [Zie ook 2.3]

2. Openbare orde en veiligheid

2.1 Ontwikkelingen en uitgangspunten

De kwaliteit van de openbare of publieke ruimte vraagt continue om aandacht. Die ruimte is van ons allemaal, maar geweld en onveiligheid op straat, vervuiling en verslonzing van openbare ruimtes en tuinen, agressie in het verkeer, grove en godslasterlijke graffiti- en reclame-uitingen ontsieren de publieke ruimte en maken haar minder leefbaar. Daarbij neemt de onderlinge tolerantie in de samenleving steeds verder af.

Handhaving van de rechtsorde en het beschermen van de burgers is één van de kerntaken van de overheid. Criminaliteit, onleefbaarheid en onveiligheid moeten krachtig bestreden worden. Nederland is helaas doordrongen van de gedoogcultuur. Het is voor alle burgers van belang dat er duidelijke regels bestaan en dat die ook gehandhaafd worden. De vrijheid van de één eindigt waar die van de ander begint!

Niet alleen de overheid is verantwoordelijk. Overheid, burgers, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties zullen zich samen verantwoordelijk moeten voelen voor de bevordering en handhaving van de veiligheid. De overheid kan het niet alleen, maar zal als geloofwaardig handhaver van wetten en regels moeten appelleren aan de verantwoordelijkheid van burgers en hun organisaties.

Een leefbare publieke samenleving vraagt om een sterk normbesef bij overheden en bij burgers. Wij willen het gemeentebestuur en de burger hierop aanspreken. De overheid vervult immers een voorbeeldfunctie. Bij het onderhouden en overdragen van normen en waarden is er vooral een opdracht voor gezinnen en scholen, maar ook voor kerken en andere maatschappelijke organisaties. De overheid moet daar oog voor hebben.

2.2 veilige en leerbare publieke ruimte

2.2.1 Politie

- De politiezorg is allereerst een lokale overheidstaak waar de burgemeester mee belast is. De gemeenteraad moet nauw betrokken worden bij alle zaken die de openbare orde betreffen. De gemeenteraad moet invloed hebben op de totstandkoming van het jaarlijkse beleidsplan en de evaluatie daarvan.
- In de beleidscyclus voor de sturing van de politie moet de gemeenteraad, door tussenkomst van de burgemeester, op een zodanig moment betrokken worden, dat een daadwerkelijke beïnvloeding van het beleid mogelijk is. Daarbij moet allereerst aandacht besteed worden aan de te behalen resultaten (kwaliteit en kwantiteit), maar de gemeenteraad moet ook toezien op de wijze waarop de politie haar taak uitoefent in relatie tot de samenleving. Het gaat dan om factoren als bereikbaarheid, toegankelijkheid, effectiviteit, prioriteitsstelling en burgergerichtheid. Door wijk- of dorpsgerichte werkwijze komt de politie dichtbij de burger te staan en wordt de betrokkenheid bevorderd.
- Wijkagenten zijn de onmisbare ogen en oren van de politie op straat. Het is belangrijk dat elk dorp of elke wijk ook écht zijn eigen wijkagent heeft die vooral in zijn eigen wijk werkzaam kan zijn en hoofdzakelijk specialistische taken voor de wijk uitvoert. Een lokale politiepост in bijvoorbeeld wijk- of buurthuis kan behulpzaam zijn om aanspreekbaar te zijn. Ook digitaal is het goed als de politie zichtbaar is. Aanwezig zijn op social media is belangrijk om ook daar contact te houden met de inwoners.
- De veiligheid op straat wordt behalve door het toezicht van politie en eventuele surveillantanten ook bevorderd

door goede ruimtelijke inrichting van de woonomgeving, de mogelijkheden van sociale controle, aanpassing van begroeiing en voldoende verlichting. Het aanstellen van BOA's om de politie te ondersteunen bij een aantal handhavings- en toezichtstaken is een goede zaak. Het uitbreiden van uitrusting met lichte bewapening en bodycams kan een nuttig middel zijn om de mogelijkheden van inzet, en veiligheid van de BOA's zelf, te vergroten.

- Het gemeentebestuur werkt royaal mee aan het bieden van mogelijkheden voor het uitvoeren van taakstraffen.

2.2.2 Brandweer

- De gemeenteraad zorgt voor een goed toegerust en geoefend brandweerkorps als deel van de veiligheidsregio. De brandweer vervult immers een spilfunctie in de veiligheidsketen. Er wordt regelmatig geoefend zowel op staf- als op uitvoerend niveau. De zorg voor goede opleiding is een vereiste om de kwaliteit van de inspectie, preventie en hulpverlening te garanderen.
- Rampenplannen horen actueel te zijn. De bevolking wordt door gerichte en juiste voorlichting op de hoogte gesteld van de gewenste gedragslijnen bij calamiteiten. De brandweer moet ook veel aandacht schenken aan preventie.
- Vrijwillige brandweer heeft een toegevoegde waarde voor de brandweerorganisatie. Niet alleen het kostenaspect, maar ook de verankering van de organisatie in de samenleving krijgt zo vorm.

2.2.3 Handhaving en regelgeving

- De handhaving van de rechtsorde is één van de belangrijkste kerntaken van de gemeente. De bescherming van de burger staat daarbij voorop. Bij de uitvoering van

die taak moet het gemeentebestuur zich als een geloofwaardige, rechtvaardige en vasthoudende rechtshandhaver opstellen en zich beperken in de hoeveelheid en complexiteit regels. De burger moet bij de regelgeving en zeker ook bij de handhaving betrokken worden. Regels moeten door iedereen nageleefd en door de overheid gehandhaafd worden. Het gemeentebestuur moet verordeningen en regelgeving toesnijden op de lokale situatie en op deze tijd.

- Coffeeshops, gokautomatenhallen, bordelen en sekswinkels zien wij het liefst niet, maar mogen zeker niet in de buurt van scholen en kerken gevestigd zijn. Het gemeentebestuur neemt in de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) regelingen op voor de openbare orde in de omgeving van deze instellingen. In navolging van de AHOJG-criteria voor coffeeshops geldt ook voor seksinrichtingen en gokhallen: geen Affichering, geen Harddrugs, geen Overlast, geen toegang voor Jeugdigen. De lokale driehoek (burgemeester, officier van justitie en commissaris van politie) stelt aanvullende voorwaarden.
- Het gemeentebestuur moet de ontwikkeling en uitvoering van een lokaal geïntegreerd veiligheidsbeleid voortvarend ter hand nemen. Het handhavingsbeleid moet hoge prioriteit krijgen. Haarlemmermeer moet een 'veilige gemeente' zijn.
- Camera's kunnen een middel zijn om de veiligheid en/of de beleving daarvan te vergroten. Met dit middel moet wel zorgvuldig omgesprongen worden. De regels - zeker ook rond de privacy - moeten heel duidelijk zwart op wit staan en door het Openbaar Ministerie (OM) en de Registratiekamer getoetst worden. Camera-toezicht moet een aanvullend karakter hebben en mag zeker niet in de plaats van 'blauw op straat' komen.

2.3 Vrijheid en verantwoordelijkheid

Wij hechten sterk aan de grondwettelijk gewaarborgde vrijheden van de burger. Er zijn echter grenzen. Het gemeentebestuur moet het uitoefenen van vrijheden actief faciliteren, maar heeft ook de verantwoordelijkheid voor de handhaving van normen en waarden in het openbare leven. Vanuit de notie dat de overheid ingesteld is door God en in Zijn dienst staat, zou die overheid een eerbiediging van Bijbelse normen in de publieke ruimte moeten bevorderen. Overigens hebben ook burgers zelf de verantwoordelijkheid anderen te respecteren en rekening te houden met elkaar. Geweld tegen hulpverleners is uit den boze.

Vloeken is Gods Heilige Naam beledigen en kwetsen en kan daarom nooit worden getolereerd. Reclame- en kunstuitingen op openbare plaatsen die als godslasterlijk, onzedelijk of kwetsend voor bepaalde groepen worden ervaren, moeten door het gemeentebestuur worden geweerd.

Bij het houden van openbare samenkomsten en bij andere vormen van vrije meningsuiting moet het gemeentebestuur de openbare orde, goede zeden, verkeersveiligheid, volksgezondheid en dergelijke waarborgen. Het gemeentebestuur draagt zorg voor rust en orde in de nabijheid van plaatsen waar godsdienstige of andere wettelijk geoorloofde samenkomsten worden gehouden. Zij moet alle mogelijkheden benutten om de zondagsrust te waarborgen. Aan evenementen die deze rust dreigen te verstoren dient het gemeentebestuur zijn medewerking te onthouden. Openbare uitingen van prostitutie moeten worden bestreden. Naaktrecreatie moet worden tegengegaan.

Vanuit vrijheid en verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur is niet alles waar juridisch de vrijheid voor is dan ook financieel verantwoord. De financiële ruimte die burgers

nodig hebben om te leven moeten niet onnodig belast worden door uitgaven die strikt genomen niet nodig zijn. De menselijke maat geeft daarin de doorslag. Als voorbeeld: Internationale samenwerking en hulp zijn geen kerntaken van het gemeentebestuur. Dat betekent niet dat het gemeentebestuur niet zou kunnen deelnemen aan projecten. Stedenbanden moeten regelmatig worden geëvalueerd. Dienstbaarheid en internationale gerechtigheid moeten bij dit alles voorop staan. Particulier initiatief moet hierin aangemoedigd worden.

Wij willen dat het gemeentebestuur geen gebruik maakt van de wettelijke mogelijkheden tot openstelling van winkels op zondag.

2.4 Wijk- / buurtbeheer

Er moet een blijvende inzet zijn om buurten en wijken zo in te richten dat burgers zich willen inzetten voor de kwaliteit van hun leefomgeving. Een wijkgerichte aanpak van gemeente, politie en anderen moet goed gecoördineerd worden. Wijkagenten zijn een belangrijk aanspreekpunt voor veiligheid in de wijk. Gebiedsmanagers voeren regelmatig overleg met bewoners uit de wijk. Een gezamenlijke inspanning van overheden, politie en bewoners in een buurt- of gebiedsgerichte aanpak kan effect sorteren. Van een dergelijke houding gaat een stimulerende werking uit op ondernemers, organisaties en individuele burgers om zich in te zetten voor hun leefomgeving.

Het concept Right to Challenge (het overnemen van taken door burgers) kan een goed instrument zijn om betrokkenheid van burgers te bevorderen.

2.5 Digitale veiligheid

Tegenwoordig gaat alle informatie digitaal rond. Al deze gegevens zijn gemakkelijk te koppelen en kan voor goede digitale dienstverlening van onze gemeente zorgen. Wel moet er aandacht zijn voor de risico's van digitalisering. Cybergevaaren zoals phishing,

spyware en malware moeten bekend zijn bij de organisatie en maatregelen moeten zijn genomen om cybergevaaren in te dammen. Ook moet privacygevoelige informatie goed beschermd zijn binnen onze gemeente. Bij voorstellen over IT-systemen moet aan digitale veiligheid nadrukkelijk aandacht worden besteed.

3. Verkeer en vervoer

3.1 Trends en uitgangspunten

Een goede en moderne infrastructuur is van belang voor de ontwikkeling van Haarlemmermeer. Randvoorwaarden hiervoor zijn: veiligheid, leefbaarheid en milieu. Het gemeentebestuur zet zich in om voortgaande aantasting van het woon- en leefmilieu te voorkomen.

Verkeerseducatie is van onmisbaar belang en dient vorm te krijgen op de basisscholen en bij inburgeringsprogramma's.

Bij nieuwe ontwikkelingen geldt dat er in een vroeg stadium wordt nagedacht over de ontsluiting door openbaar vervoer, fietsverkeer en autoverkeer.

Thuiswerken is voor een deel van de bevolking heel normaal geworden. We zullen de komende periode ook na moeten denken over wat de blijvende gevolgen zijn van thuiswerken, minder of ander soort kantoorruimte benodigd en veel minder vervoersbewegingen. Dat is niet alleen mooi nieuws, goed voor het milieu, maar het zal ook de bestaansmogelijkheden voor bijvoorbeeld koffietentjes van kleine ondernemers blijvend onder druk zetten.

3.2 Geordende mobiliteit

Het gemeentebestuur tracht - waar mogelijk in samenwerking met buurgemeenten en provincie - tot een samenhangend en op de toekomst gericht verkeers- en vervoersbeleid te komen. Hierin hebben de eerder genoemde elementen veiligheid, doorstroming, leefbaarheid en milieu prioriteit.

Bij aanleg of onderhoud van wegen, straten en pleinen moet de planvorming erop gericht zijn de doorstroming aanzienlijk te bevorderen met inachtneming van gangbare eisen voor verkeersveiligheid.

Bij het voorbereiden van verkeersplannen moeten belanghebbenden ruime mogelijkheden hebben tot inspraak, zodat een snelle, doelmatige en veilige verkeersafwikkeling ook werkelijk tot stand komt. Daarbij krijgen de meest kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals gehandicapten, ouderen, voetgangers en fietsers extra aandacht.

Verkeer zal beter doorstromen wanneer er geen flessenhalzen worden gecreëerd (w.o. drempels en bussluizen). Dit voorkomt tijdsverlies en ergernis van de weggebruikers en omwonenden. De beperkte en kostbare openbare ruimte moet zo effectief en efficiënt mogelijk worden gebruikt.

Er dient te worden voorzien in milieuvriendelijke brandstof en oplaadpunten voor elektrische auto's. Dit

moet zoveel als mogelijk zonder subsidie worden gerealiseerd.

3.3 Fiets

Er is een flink groei geweest van het gebruik van e-bikes. De fiets in combinatie met het openbaar vervoer is een goed alternatief voor de vele autoritten die wij dagelijks doen. De verwachting is dat de komende jaren de mobiliteit door de bevolkingsgroei en economische groei weer sterk gaat toenemen, ondanks het feit dat mensen ook na de crisis vaker thuis gaan werken. Er dient worden gekeken naar een goede inpassing. Om deze mobiliteitsgroei in goede banen te leiden is het van belang om het huidige hoge fietsgebruik vast te houden en daarmee de impact van de mobiliteitsgroei op het ruimtebeslag en de duurzaamheidsdoelen zoals het klimaat en de uitstoot van fijnstof binnen de perken te houden. Wij dienen in de loop van de jaren te investeren in knooppunten binnen de polder en dit te laten

aansluiten over de gemeentegrenzen. De inpassingen welke vanuit het Rijk worden ingezet, voldoen aan onze eisen en omarmen wij mits er voldoende rekening gehouden wordt met de flora en fauna in het omliggende gebied.

Het gebruik van de fiets wordt op verschillende manieren verder bevorderd. Er moet voor voldoende goede en gratis fietsstallingen bij alle openbare gebouwen, winkelgebieden en dergelijke worden gezorgd. Op centrale plaatsen moeten oplaadpunten voor elektrische fietsen beschikbaar zijn. Fietspaden moeten goed onderhouden, begaanbaar en veilig zijn. Fietsnetwerken en de aanleg van snelfietsroutes moeten gestimuleerd worden. Verkeerslichten moeten fietsvriendelijk worden afgesteld.

3.4 Verkeerseducatie

Verkeerseducatie bij kinderen is een zaak die niet alleen de kinderen, de ouders en de school aangaat, maar ook de gemeente. Veilige en zelfstandige verkeersdeelname door kinderen is goed voor de ontwikkeling en gezondheid van de kinderen zelf en goed voor de verkeersveiligheid in de gehele gemeente. Verkeerseducatie van de jeugd behoort dan ook onderdeel te zijn van lokaal verkeersbeleid.

De gemeente dient in dit kader te denken aan verkeerslessen door scholen en/of buitenschoolse organisaties en een praktisch verkeersexamen op de fiets. Voorlichtingscampagnes die gericht zijn op inwoners, moeten worden gesubsidieerd. De gemeente zorgt voor de inrichting van veilige loop- en fietsroutes in woonwijken en rond basisscholen, naschoolse opvang en andere belangrijke jeugdvoorzieningen. Op die plaatsen dient ook de handhaving regelmatig plaats te vinden.

3.5 Parkeren

Er moet een duidelijk parkeerbeleid zijn, dat ook gehandhaafd wordt. Het lang bovengronds parkeren in het centrum moet beperkt worden. Daartoe moeten parkeervoorzieningen ondergronds of aan de rand van de centra gerealiseerd worden die voldoen aan de vraag. Parkeertarieven dienen maximaal kostendekkend te zijn. Parkeeroverlast van grote voertuigen, zoals vrachtwagens, campers, trailers, caravans, enz., moet worden tegengegaan langs de openbare weg in woonwijken.

3.6 Openbaar vervoer

Er moet binnen de vervoersregio een goed stelstel van openbaar vervoer zijn. Dit geldt voor alle kernen, met name de kleine. Het gemeentebestuur moet, in samenwerking met de omliggende gemeenten, zorgen voor een gedifferentieerd aanbod van collectief, individueel en vraagafhankelijk openbaar vervoer. Verder zorgt het gemeentebestuur tijdig voor goede openbaar vervoervoorzieningen in de nieuwbouwwijken.

Het doortrekken van de Noord-Zuidlijn naar Hoofddorp is een kans voor onze gemeente. De gemeente moet met een positieve houding werken aan de realisatie. De ontwikkeling mag echter niet ten koste gaan van het diverse aanbod van openbaar vervoer in onze gemeente. Ook de bereikbaarheid van kleine kernen mag er niet aan worden opgeofferd.

Duurzaam en veilig zijn kernwoorden van het verkeersbeleid, dus ook het openbaar vervoer dient veilig te zijn en bij voorkeur gebruik te maken van duurzame energie.

4. Economische zaken, landbouw

4.1 Ontwikkelingen en uitgangspunten

Materiële voorspoed en een goed ontwikkeld economisch leven in Haarlemmermeer zijn geen vanzelfsprekendheden. Het is Gods zegen wanneer menselijke arbeidsinspanning vrucht draagt. Dat geeft persoonlijke voldoening en is belangrijk voor de ontwikkeling van de samenleving als geheel.

Economische activiteit in Nederland en in Haarlemmermeer is noodzakelijk om de talenten van de inwoners aan te wenden ten goede van de samenleving. Het economisch beleid van de gemeente moet in evenwicht zijn met andere publieke doelstellingen, zoals zorg voor leefbaarheid en milieu. Wij willen de gemeente, organisaties en bedrijven (ook de agrarische bedrijven) aansporen duurzaam, milieuvriendelijk, energiezuinig en maatschappelijk verantwoord te werken.

De economische, sociale en culturele dynamiek van de Nederlandse samenleving kunnen een hoge tol eisen in de persoonlijke levenssfeer. Te veel mensen hebben last van psychische problemen, arbeidsongeschiktheid en stress. Wij zijn principieel tegen een 24-uurs economie. Het gemeentebestuur moet tendensen richting een 24-uurs-economie zoveel mogelijk tegengaan. Het is voor iedere burger goed om op een vast moment in de week, op zondag, rust te hebben. Een mens leeft niet bij brood alleen, maar bij al het Woord dat van Gods mond uitgaat.

4.2 Werkgelegenheid

Ter bevordering van de werkgelegenheid worden goede contacten onderhouden met organen als de Kamer van Koophandel, het plaatselijke bedrijfsleven, Schiphol, andere gemeenten, de provincie en het Rijk.

Het gemeentebestuur bevordert een goede voorlichting over de

mogelijkheden van bedrijfsvestiging en arbeidsmarktontwikkelingen. De gemeente zal hier ook rekening mee houden bij de aanstelling van gemeenteambtenaren en inhuurkrachten. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan minderheden. Het gemeentebestuur zal hiermee ook rekening houden bij het aanstellen van eigen medewerkers. De gemeente voert een actief beleid richting het bedrijfsleven om deze groepen mensen aan het werk te helpen. Initiatieven moeten gericht zijn op het ontwikkelen van vaardigheden die de kans vergroten op een baan en op het ontwikkelen / behouden van een gezond werkritme.

Gezondheidszorg: Het verbeteren van de toegankelijkheid en kwaliteit van de zorg, evenals het aanpakken van personeelstekorten in de zorgsector, blijft een belangrijk aandachtspunt.

4.3 Bedrijventerreinen

Als gevolg van de voortdurende ontwikkelingen rond bedrijventerreinen die in de Gemeente Haarlemmermeer plaatsvinden, is er een evenwichtige visie nodig. Er zijn veel wensen van burgers, bedrijven en overheden, maar die kunnen niet allemaal worden ingevuld.

Op ieder terrein dient parkmanagement te worden ingesteld, zodat de daarop gevestigde bedrijven gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de inrichting en het onderhoud.

De Gemeente Haarlemmermeer dient clustering van type bedrijven te stimuleren. Bedrijfsterreinen dienen goed bereikbaar te zijn, met voldoende uitvalswegen en parkeervoorzieningen.

4.3.1 Samenwerkingsconstructies

- Bij belangrijke economische ontwikkelingen dienen

vertegenwoordigers van bedrijfspgroepen en ondernemersverenigingen in de besluitvorming betrokken te worden.

- Een actieve samenwerking met andere overheden inzake Schiphol is noodzakelijk om voldoende evenwicht in bedrijfsbelang en publiek belang te waarborgen. Schiphol ligt in de gemeente Haarlemmermeer, echter heeft de gemeente Haarlemmermeer geen medezeggenschap op de dagelijkse luchtvaart, operationele zaken zoals aantal vliegbewegingen, de keus van vliegroutes, baangebruik en dus beperking van hinder.
- De gemeente moet geen samenwerkingsverbanden aangaan die tot doel hebben samen met ontwikkelaars op commerciële basis te ontwikkelen. Om eenzijdigheid in Haarlemmermeer te voorkomen, dient er een gedifferentieerd vestigingsbeleid toegepast te worden op de verschillende bedrijventerreinen. Daarbij dient ook een relatie te worden gelegd met de omliggende gemeenten. In het kader van het werkgelegenheidsbeleid treft het gemeentebestuur voldoende

infrastructurele en planologische maatregelen. Bij het scheppen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven en instellingen, wordt vooral rekening gehouden met de aanwezigheid van natuur en landschap, de ruimtelijke samenhang tussen wonen en werken en de onderlinge afstemming van vraag naar en aanbod van arbeid in een bepaalde sector;

4.3.2 Vesting van bedrijven

- Bij aanwijzing van vestigingsplaatsen voor de detailhandel in bestemmingsplannen wordt onder meer met het volgende rekening gehouden:
  - het bieden van goede mogelijkheden aan het midden- en kleinbedrijf.
  - waar mogelijk wordt de vestiging van reeds bestaande bedrijven in nieuwe winkelcentra bevorderd.
- Bij dreigende leegstand dient de gemeente alle maatregelen te benutten, waarbij onconventionele ideeën ook vorm mogen krijgen.

4.4 Gemeentelijke diensten en bedrijven

De gemeentelijke diensten en bedrijven zullen zodanig georganiseerd moeten worden, dat deze de vergelijking met de private bedrijven kunnen doorstaan (marktconform werken).

De exploitatie dient sluitend te zijn, door toepassing van kostendekkende tarieven, waarbij de gemeente ervoor dient te zorgen dat de tarieven marktconform zijn en een economisch verantwoorde bedrijfsreserve in stand wordt gehouden.

Inhuur van derden wordt door de gemeente teruggebracht tot een absoluut noodzakelijk minimum. De gemeente legt jaarlijks aan de gemeenteraad verantwoording af waarom de eventuele inhuur als absoluut noodzakelijk wordt gezien.

Verdere verzelfstandiging van gemeentelijke diensten verdient niet de voorkeur.

4.5 Landbouw

Haarlemmermeer heeft van oudsher een sterk agrarisch karakter. Door woningbouw en andere bouwprojecten op grote schaal, is dit oorspronkelijke karakter sterk veranderd. Wij pleiten ervoor te zorgen dat de land- en tuinbouw en bollenteelt in Haarlemmermeer mogelijk blijven. Het gemeentebestuur dient de agrarische sector als producent van onze primaire levensbehoeften ruimte te geven. Deze bevolkingsgroep in Haarlemmermeer, die voor een belangrijk deel verantwoordelijk is voor de bepaling voor het landschap, moet serieus genomen worden. Wanneer onverhoopt toch onteigening van gronden plaatsvindt, hebben onteigenden recht op een schadevergoeding, die overeenkomt met de gangbare verkeerswaarde van de grond, verhoogd met een passende vergoeding voor bedrijfsschade.

5. Onderwijs

5.1 Trends en uitgangspunten

Onderwijs ligt in het verlengde van de opvoeding thuis. School en ouders hebben ieder hun eigen verantwoordelijkheid. De gemeente moet coördinerend en stimulerend optreden om haar burgers te ondersteunen in hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding, de vorming en het onderwijs van hun kinderen. Voor ons is leidraad dat elke burger zijn door God gegeven gaven en talenten mag ontwikkelen om die in te zetten voor een samenleving die gericht is op eer aan God en dienstbaarheid aan elkaar.

Goed onderwijs omvat meer dan het overdragen van kennis en vaardigheden. Er moet ook aandacht zijn voor het kennen van de heilzame idealen (waarden) en het handhaven van goede leefregels (normen). Het kan echter niet zo zijn dat onderwijzend personeel taken over moet nemen die bij de ouderlijke opvoeding thuishoren, zoals het verstrekken van ontbijt en het aanleren van basiswaarden en -normen.

5.2 Een goede onderwijsorganisatie

De gemeente draagt zorg voor een zo compleet mogelijke en goed georganiseerde onderwijsinfra-structuur, letterlijk en figuurlijk dichtbij de mensen. Met het oog op leefbaarheid is een goede spreiding van scholen in wijken en dorpen gewenst.

Omdat onderwijs in het verlengde ligt van de opvoeding door ouders, honoreert het gemeentebestuur het grondwettelijk recht van vrijheid tot stichting en inrichting van onderwijs. Om de keuzevrijheid van ouders inhoud te geven en de bereikbaarheid van scholen te bevorderen, zorgt de gemeente voor voldoende mogelijkheden van leerlingenvervoer. Zij hanteert hierbij redelijke afstandsgrenzen, reistijden en eigen bijdrage.

Bijzondere en openbare scholen dienen een gelijkwaardige positie te hebben en financieel gelijkgesteld te zijn.

De gemeente zorgt voor goede huisvesting van het onderwijs en een aantrekkelijke en veilige schoolomgeving. Godsdienstonderwijs met de Bijbel als bron levert een belangrijke bijdrage aan het maatschappelijk waarden- en normenbesef. Daarom zijn wij voorstander van het subsidiëren en stimuleren van dergelijk onderwijs.

5.3 Achterstandsbeleid / Preventieve middelen

De gemeente bevordert dat jongeren een passende 'startkwalificatie' bezitten voordat ze de arbeidsmarkt

opgaan. Met het oog hierop ontwikkelt zij beleid om vroegtijdig schoolverlaten tegen te gaan.

De leerplicht is een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De gemeente moet voldoende middelen ter beschikking stellen voor de handhaving van deze plicht zodat schoolverzuim en voor- en vroegtijdig schoolverlaten wordt voorkomen. De projecten Samenspel, Opstap en Opstapje moeten blijvend worden gefaciliteerd.

Onderwijzend personeel dient regelmatig te worden bijgeschoold om beter in staat te zijn om kindermishandeling te signaleren. De gemeente stimuleert campagnes ter voorkoming en bestrijding van pesten op school. Ook moeten er campagnes opgestart worden waarin kinderen gewaarschuwd worden voor loverboys, en campagnes die bijvoorbeeld roken en drugsgebruik tegengaan.

Wij pleiten ervoor dat alle kinderen op jonge leeftijd een zwemkwalificatie behalen. De gemeente geeft voorlichting over zwemlessen

en subsidie voor schoolzwemmen of neemt andere maatregelen (bijvoorbeeld bijspringen van minima) om te zorgen dat alle kinderen op jonge leeftijd een zwemdiploma hebben.

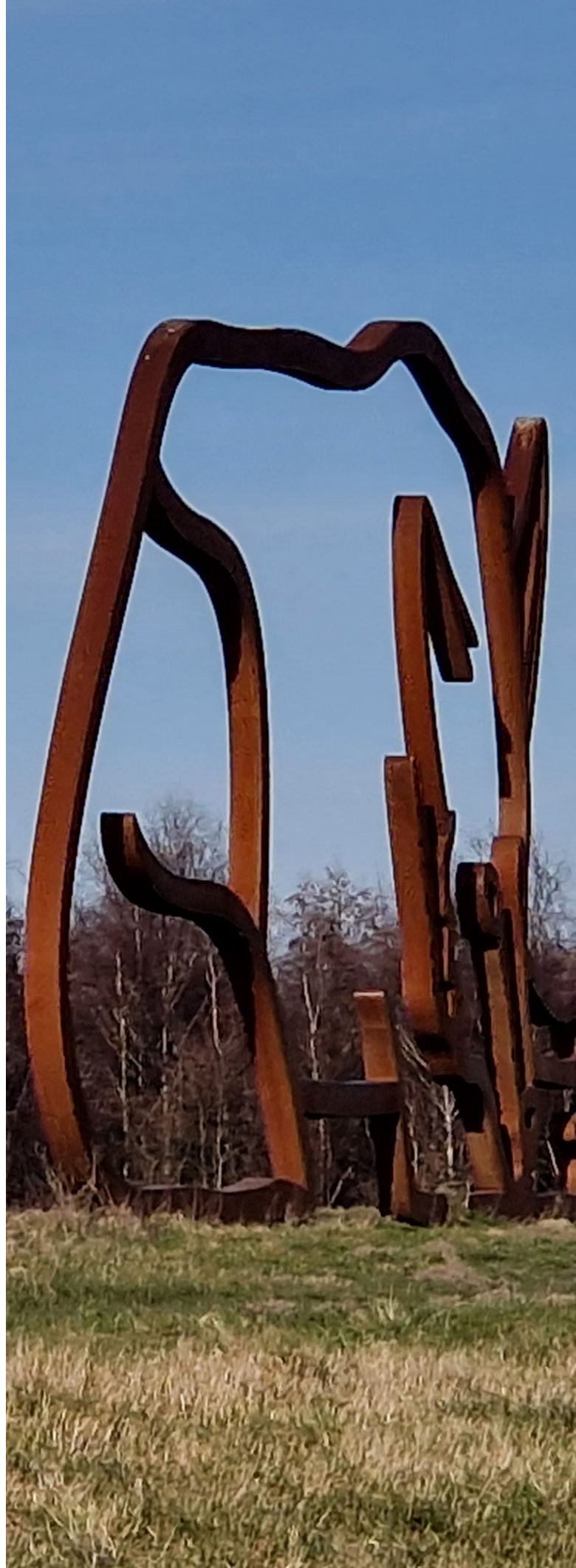
De ChristenUnie-SGP is voorstander van het bevorderen van de volwasseneneducatie. Het onderwijs aan volwassenen moet met name beroepsgericht zijn waardoor de mogelijkheden voor de arbeidsdeelname van inactieven worden vergroot. Bovendien kan volwasseneneducatie in het kader van inburgering van allochtonen een belangrijk punt zijn.

5.4 Onderwijshuisvesting

Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor het geven van huisvesting, terwijl de scholen verantwoordelijk zijn voor het onderhoud, en deze taken onderling in nauw verband tot elkaar staan, is het een goede zaak dat gemeente en onderwijsinstellingen met elkaar samenwerken.

5.5 Onderwijsinstelling en omgeving

Onderwijsinstellingen hebben rust en een veilige omgeving nodig om een goed leerklimaat te hebben. Om die reden is het niet toegestaan om zaken als drugs, wapens en andere voorwerpen of voorstellingen te laten zien en/of gebruiken die ingaan tegen de goede zeden. De gemeenteraad heeft geen invloed op het inhoudelijke lesprogramma.

6. Welzijn, cultuur, sport en recreatie

6.1 Ontwikkelingen en uitgangspunten

Op het terrein van welzijn, cultuur, sport en recreatie liggen kansen burgers met elkaar in contact te brengen. Het gemeentebestuur richt zich daarbij op het zoveel mogelijk voorkomen van tweedelingen in de samenleving tussen rijk en arm, oud en jong en mensen met en zonder betaald werk.

6.2 Een dienstbare samenleving

De basis voor gezonde menselijke verhoudingen ligt in de liefde tot God en de naaste. Van daaruit gaan mensen zich verantwoordelijk voelen voor het welzijn van zichzelf en anderen.

Er moet balans zijn op het gebied van werk, zorg en vrije tijd. De kwaliteit van samenleven voor eenieder, ook in Haarlemmermeer, wordt bepaald door een plaats om te wonen, te werken, te recreëren en de gekregen gaven te ontwikkelen door onder andere culturele ontplooiing.

Het treffen van voorzieningen behoort tot de verantwoordelijkheid van burgers. De taak van de gemeentelijke overheid is hierbij voorwaardenscheppend en stimulerend.

Veel aan het welzijn gerelateerde aspecten zouden niet goed kunnen worden ingevuld zonder de inzet en het enthousiasme van vrijwilligers. De gemeente stimuleert het werven van vrijwilligers door bijvoorbeeld aanbieden van trainingen door beroepskrachten.

6.3 Jeugdbeleid

Het gemeentebestuur moet het lokaal samenhangende jeugdbeleid verder ontwikkelen. Hiervoor is overleg nodig met een veelheid aan interne afdelingen en

externe instellingen, zoals de school, de politie, de jeugdhulpverleningsinstellingen, de Centra voor Jeugd en Gezin en gemeentelijke geneeskundige diensten.

De verantwoordelijkheid voor jongeren ligt in de eerste plaats bij de ouders. In het gezin moet de basis gelegd worden voor het functioneren van jongeren in de samenleving. Opvoeding en gezin en vooral ook de houding van de ouders zijn van groot belang voor de jeugd. Geprobeerd moet worden om ook ouders te betrekken bij het beleid, zoals door het organiseren van jeugdactiviteiten in de wijk- en buurthuizen of

-centra. Ten aanzien van vrijetijdsbesteding verdienen stimulering van sportdeelname en deelname aan culturele activiteiten door jongeren de voorkeur boven de meer consumptieve vormen zoals uitgaansgelegenheden.

In de wijken moeten voldoende speel- en ontspanningsmogelijkheden aanwezig zijn voor kinderen. Het toezicht en mogelijk ook het onderhoud zou door de wijkbewoners kunnen worden ingevuld. Dat bevordert de samenhang in de wijk.

6.4 Kinderopvang en peuterspeelzalen

Kinderopvang behoort in de eerste plaats tot de verantwoordelijkheid van de ouders. De rol van de gemeentelijke overheid richt zich met name op de controle van kwaliteit, veiligheid en hygiëne. Daar waar kinderopvang noodzakelijk is, stimuleert het gemeentebestuur het particulier initiatief, zodat er ook meer kinderopvang op levensbeschouwelijke grondslag komt.

Financiële tegemoetkoming kan verantwoord zijn als er sprake is van een eenoudergezin of bij medische en/of sociale noodzaak. De ChristenUnie-SGP pleit al geruime tijd dat de rijksoverheid aan alle ouders een gelijke

vergoeding ter beschikking wordt gesteld. Deze vergoeding zouden zij naar eigen keuze kunnen gebruiken.

Er zou gekeken moeten worden naar een bijdrage in bepaalde kosten die door de gemeente vergoed worden, dan zijn de financiën, die de gemeente beschikbaar stelt, ook alleen voor die doeleinden te gebruiken. We willen voorkomen dat vergoedingen voor andere zaken gebruikt worden.

Peuterspeelzalen bieden de mogelijkheid peuters te laten spelen met leeftijdgenootjes. Daarnaast kunnen zij ook een functie vervullen bij onder andere het vroegtijdig ontdekken en aanpakken van ontwikkelingsachterstanden.

6.5 Cultuur

Creativiteit is een gave van God en moet net zoals andere gaven ten dienste van de naaste worden ingezet. Kunstenaars verrijken het leven door een nieuwe benadering van wat er om ons heen gebeurt. Onze ogen kunnen mede hierdoor gericht worden op zowel het goede en het mooie als op het bedreigende en het lijden. Naast het historisch belang van kunst, kan kunst zich uitstrekken richting de toekomst. Er wordt gestreefd naar voorzieningen met een zo breed mogelijk draagvlak, zeker daar waar gemeentebestuur subsidie verleent. Voor expositie van kunstuitingen kunnen de openbare ruimten aan kunstenaars worden aangeboden.

Kunst en cultuur verdienen een grote uitingsvrijheid. Het gemeentebestuur zal moeten eisen dat deze uitingen niet godslasterlijk, onzedelijk, discriminerend of gezagsondermijnd zijn.

Om de culturele aspecten van de bibliotheektaak tot uitdrukking te laten komen, dient deze zich te presenteren als een vrije, laagdrempelige informatieverstrekende

instelling voor de burgers, gericht op culturele en educatieve ontwikkeling en maatschappelijke vorming.

6.6 Lokale omroep en media

Historische monumenten. De ChristenUnie-SGP vindt dat de beeldbepalende historische monumenten bewaard moeten worden voor de toekomst.

Lokale omroep en media kunnen een versterking betekenen van het eigen karakter van de gemeente. Hierdoor kan de plaatselijke politiek dichter bij de burgers worden gebracht. Bovendien biedt dit een belangrijk voorlichtingskanaal voor de overheid, bijvoorbeeld bij rampen en calamiteiten, maar ook bij gemeenteraadsvergaderingen en gemeenteraadssessies. Samenwerking in regionaal verband is kostenbesparend en komt de kwaliteit ten goede.

6.7 Sport

Sportbeoefening kan het welzijn van en de sociale samenhang tussen mensen bevorderen. Daarom is het goed sportbeoefening te stimuleren, in het bijzonder voor jongeren.

De taak van het gemeentebestuur ten aanzien van sport en recreatie is in de eerste plaats voorwaardenscheppend. Dit betekent dat van de gebruikers een bijdrage wordt verwacht die in redelijke verhouding staat tot de kosten en tot het inkomen van de deelnemers of hun ouders.

Mede vanwege de sociale aspecten moet het gemeentelijk beleid gericht zijn op het stimuleren van de deelname aan teamsporten en het verenigingsleven. Organisaties die subsidie ontvangen voor het

aanbieden / faciliteren van sportbeoefening, behoren geen sportwedstrijden te houden op zondag, zodat mensen die de zondagsrust houden, niet worden uitgesloten.

Op plaatselijk en regionaal niveau moet het gemeentebestuur de gehandicapten sport stimuleren en faciliteren. Gestreefd moet worden naar optimale toegankelijkheid van sport- en recreatievoorzieningen voor gehandicapten.

Het gemeentebestuur stimuleert sportkennismakingsprogramma's voor de jeugd.

Omdat topsport in hoge mate een commercieel bedrijf is, verdienen beroepssporters geen ondersteuning van overheidswege. Wij investeren niet in records, maar in het welzijn van mensen. De kerkgang mag op geen enkele wijze belemmerd worden door (sport-) evenementen. Soberheid, doelmatigheid en veiligheid zijn belangrijke uitgangspunten bij het realiseren van sportaccommodaties en wedstrijdvelden. Normen ten aanzien van veiligheid worden streng gehanteerd. Bij het aanleggen en

bouwen van sportaccommodaties wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke multifunctionaliteit.

Het binnenhalen van grote sportevenementen is geen kerntaak van de gemeente. Hieraan mag geen geld worden besteed.

6.8 Recreatie

Recreatie is belangrijk voor de mensen. Bijna iedereen functioneert beter als er ook rust gevonden mag en kan worden.

Er zijn onzekerheden rond de mogelijkheden van recreatie, door woningbouw met name. Daarom dient een nieuwe visie op Recreatie & Toerisme te worden ontwikkeld. Bij de uitwerking van de visie proberen we zo goed als mogelijk te anticiperen op de korte en langere termijn impact. Dat doen we door bij het uitwerken van de actielijnen in regionale toeristisch-recreatieve ontwikkelstrategieën integraal te kijken naar hoe deze kunnen bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van de sector.

- **Recreatieparken: Park21 en campings**

De toeristisch-recreatieve sector is een belangrijk onderdeel van onze maatschappij. Het gemeentebestuur bevordert het beheer en onderhoud om bos- en recreatiegebieden aantrekkelijk en toegankelijk te laten zijn. We pleiten voor parken, groen- en recreatiegebied bij de aanleg bij nieuwe woonwijken.

- **Horeca en reizen**

Met een toenemende bewustwording van onze ecologische footprint, wordt reizen binnen Europa gezien als een trend. Want Europa ligt binnen handbereik en is op een milieuvriendelijke manier te bereizen. Wereldwijd neemt het toerisme toe, ook in onze gemeente. Aantrekkelijke gebouwen, met schoon metselwerk en fraaie (semi-) historische gevels maken bezoek aan de dorpen aantrekkelijk. Het bezoek als toerist aan pleinen met lokale eettentjes en winkels wordt dan een mooie ervaring.

- **Wandel- en fietspaden**

Steeds meer mensen zien dat het wandelen in de natuur een rustgevende werking heeft. Wandelen kan een

belangrijke rol spelen op het gebied van zelfontwikkeling. Het gemeentebestuur bevordert het beleid waarin wandelpaden en fietspaden op een hoog niveau onderhouden worden.

- **Hotels**

De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat gastvrijheid geboden kan worden in hotels.

- **Sport**

We zijn voorstander van sport, omdat door beweging de gezondheid en welzijn van de mens wordt bevorderd. Daar komt bij dat veel topsport zich vooral op zondagen afspeelt en daarmee strijdig is met onze visie op zondagsrust. Wij zetten ons er juist voor in de zaterdagsport te stimuleren. Park21: Naar onze mening moet het gemeentelijk beleid gericht zijn op goede infrastructuur voor watersport en recreatie in Park21.

7. Sociale en maatschappelijke voorzieningen

7.1 Ontwikkelingen en uitgangspunten

In Gods ogen is elk mens van onschatbare waarde. De zorg voor elkaar behoort daarom tot de verantwoordelijkheid van ieder mens. De roeping van de overheid om een 'schild voor de zwakken' te zijn spitst zich met name toe op een aantal kwetsbare groepen in onze samenleving. Hierbij moet gedacht worden aan ouderen, zieken, gehandicapten, verslaafden, daklozen en minima. De ChristenUnie-SGP wil zich daarom met name inzetten voor deze mensen. De opdracht van onze gemeentelijke overheid is meervoudig. Burgers die moeite ondervinden door bijvoorbeeld ouderdom, handicap of werkloosheid moeten ondersteund worden en hun mogelijkheden om een volwaardige plaats in de samenleving in te nemen moeten vergroot worden. Verder is het een opdracht voor de gemeentelijke overheid om in de samenleving mensen te stimuleren en te mobiliseren om naar elkaar om te zien.

Toegankelijkheid van alle voorzieningen voor eenieder moet grote aandacht krijgen.

7.2 Samen leven in Haarlemmermeer

Hoewel de maatschappelijke zorg ten opzichte van de naaste als een vanzelfsprekendheid bij ieder mens mag worden verondersteld, dient de overheid de bescherming van de zwakken in de samenleving nadrukkelijk tot haar taak te rekenen. Zo kan een zorgzaam stelsel worden vormgegeven door een goede samenwerking tussen overheid, instellingen, kerken en inwoners.

7.3 Materiële hulpverlening

Het bestrijden van armoede behoort tot de kerntaken van de overheid. De eerste verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de

rijksoverheid, maar waar deze onvoldoende maatregelen neemt zal het gemeentebestuur aanvullend moeten optreden. Daarbij wordt zo veel mogelijk bevorderd dat de inwoners alles doen wat redelijkerwijs verwacht mag worden om te voorkomen dat zij (financieel) afhankelijk worden. Het gemeentebestuur ziet er verder op toe dat wie daartoe in staat is zich inzet om zo spoedig mogelijk weer in het eigen onderhoud te voorzien. Ten aanzien van eenoudergezinnen wordt voorzichtig omgegaan met de arbeidsplicht, zeker als er sprake is van jonge kinderen.

Het gemeentebestuur draagt zorg voor een goede en rechtvaardige schuldhelpverlening en voor voldoende advisering en begeleiding ten aanzien van budgetbesteding van mensen die daarmee problemen hebben, ook als dit bij herhaling nodig is.

Klantvriendelijkheid, respect, behulpzaamheid en administratieve eenvoud dienen kenmerkend te zijn bij de dienstverlening. Bij het toekennen van een uitkering voor (bijzondere) bijstand hanteert het gemeentebestuur binnen de wettelijke kaders een ruimhartig en rechtvaardig beleid. Tegelijkertijd dient bij inwoners ook de eigen en eerste verantwoordelijkheid voor het levensonderhoud benadrukt te worden. Misbruik van voorzieningen moet door intensieve controle en een doelmatig sanctiebeleid worden tegengegaan.

Door middel van een beleidsplan, dat concrete en meetbare doelstellingen bevat, moet de gemeenteraad invloed uitoefenen op het beleid van het gemeentebestuur Haarlemmermeer inzake de bijstand. Het verslag is een goede weergave van de gang van zaken gedurende het afgelopen jaar en geeft ook concreet aan in hoeverre doelstellingen gerealiseerd zijn.

De taak waar de Gemeente Haarlemmermeer voor haar inwoners staat is ook de informatievoorziening over sociale

verzekeringen: volksverzekeringen (AOW, AWBZ, ANW, AKW), werknemersverzekeringen (WIA, WW, ZW) en de rechtsbescherming.

Organisaties als Stichting Leergeld en de Voedselbank worden meegenomen in de noodzakelijke ondersteuning van minima.

7.4 Dakloosheid

Voorkomen van dakloosheid is altijd beter. Samen met hulpverleningsorganisaties en woningcorporaties zet de gemeente in op het tegengaan van huisuitzetting. Waar mogelijk worden nieuwe daklozen gelijk in een woonsituatie gezet om ze van daaruit verder te helpen.

We moeten ons inspannen dat daklozen weer een gewone plaats krijgen in onze samenleving.

De gemeente moet voldoende en adequate dak- en thuislozenopvang bieden zodat in Haarlemmermeer niemand buiten zijn wil op straat slaapt. Speciale aandacht moet er zijn voor dakloze jongeren en gezinnen.

Bied regionaal en indien nodig lokaal specifieke opvang zoals “Domus plus” van het Leger des Heils voor het toeleven naar een passende woonvorm en “Skaeve huse” voor mensen die structureel woonoverlast veroorzaken om zo buurten te ontlasten.

Particuliere organisaties kunnen met subsidies aangemoedigd worden om zich in te zetten voor daklozen door opvang, maaltijden, psychische en financiële begeleiding te bieden.

7.5 Gehandicapten

Mensen met een handicap moeten zo goed mogelijk kunnen functioneren in

onze gemeente. Voor onze minder valide medeburgers betekent dit bijvoorbeeld: aandacht voor aanpasbaar en aangepast bouwen in de woningbouw en een zorgvuldige inrichting van de openbare ruimte en gebouwen. Gehandicapten en hun vertegenwoordigers (bijvoorbeeld de Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer) worden bij projecten in de openbare ruimte nadrukkelijk uitgenodigd te participeren.

Dat houdt ook in dat bij de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) de termijnen om voor voorzieningen in aanmerking te komen niet onnodig lang worden opgerekt. Ook pleiten wij ervoor de eigen financiële bijdrage van gehandicapten voor vervoers-, woon- en rolstoelvoorzieningen zo laag mogelijk te houden. De voor de uitvoering van de WMO bestemde middelen worden voor dat doel aangewend.

In het kader van de sociale werkvoorziening worden mogelijkheden voor aangepast werk geboden aan gehandicapten. De vercommercialisering bij deze bedrijven neemt steeds meer toe. Het gemeentebestuur ziet erop toe dat ernstig gehandicapten niet worden uitgesloten van deelname. Door het verlenen van zo veel mogelijk gemeentelijke opdrachten aan bijvoorbeeld de AM match en Paswerk kan het bedrijfsresultaat van deze instellingen worden verbeterd.

Aangepast werk hoeft niet altijd commercieel haalbaar te zijn. Gemeentelijke subsidie kan worden overwogen om arbeidsparticipatie te verhogen onder deze groep.

De ChristenUnie-SGP staat voor een samenleving waarin plaats is voor iedereen, ook voor degenen die psychisch of lichamelijk niet optimaal (meer) kunnen functioneren. Het uitgangspunt bij de verzorging van deze groepen moet zijn om hen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving een plaats

te geven. De zorgvrager moet hiervoor allereerst de mensen in zijn of haar directe omgeving om hulp kunnen vragen. Waar deze hulpverlening de kracht en kennis van deze mantelzorgers te boven gaat, zal professionele hulp onmisbaar zijn. Dit zal per geval bekeken moeten worden. De professionele hulpverlening moet de mantelzorgers als partners zien en hen ondersteunen.

7.6 Ouderen

Er is een groot aantal inwoners van 55 jaar en ouder. Het eerste speerpunt hierbij is het aantrekkelijker maken van het werken tot de AOW-leeftijd, het stimuleren van leeftijdsbewust beleid en het terugdringen van de (langdurige) werkloosheid onder 55-plussers.

Het tweede speerpunt betreft ouderen met een migratieachtergrond; zij zijn een kwetsbare groep. Zij doen bovendien een beperkt beroep op sociale en welzijnsvoorzieningen. Hier ligt een belangrijke opdracht voor gemeenten.

Het ouderenbeleid dient erop gericht te zijn om ouderen in de gelegenheid te stellen volwaardig in de samenleving te kunnen participeren en (desgewenst) zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Dat vergt verdere ontwikkeling van huisvesting met veel voorzieningen, bij voorkeur in de omgeving van een zorgcentrum. Wachtlijsten moeten zo kort mogelijk zijn.

Juist ouderen willen zich veilig, nuttig en gewaardeerd voelen. De maatschappelijke participatie is een speerpunt van het welzijnsbeleid voor ouderen. Het verdient dan ook aanbeveling de doelgroep zelf bij de ontwikkelingen te betrekken. De ouderenorganisaties hebben een belangrijke functie bij het adviseren inzake het ouderenbeleid.

7.7 Vluchtelingenbeleid

Gastvrijheid is een Bijbelse opdracht en is ook op gemeentelijk niveau van toepassing. Het vluchtelingenbeleid is echter vooral op landelijk niveau geregeld. Als het Centraal Orgaan Asielzoekers, dat belast is met de opvang van asielzoekers, het gemeentebestuur benadert voor de vestiging van een asielzoekerscentrum, moet daar zorgvuldig mee worden omgegaan. Het gemeentebestuur zal duidelijke kaders aangeven waarbinnen het beleid vorm krijgt. Wanneer asielzoekers een verblijfsvergunning hebben gekregen en zich vestigen in onze gemeente, moet inburgering maximaal worden ondersteund. Zijzelf moeten daar ook de nodige inspanningen voor doen. Het leren van de taal is een absolute prioriteit, evenals

het voorzien in eigen levensonderhoud. Hiernaast is het belangrijk dat de gemeente initiatieven ondersteunt, die asielzoekers helpen zich thuis te voelen en die asielzoekers helpen eventuele trauma's van bijvoorbeeld oorlog te verwerken.

Zowel van onze autochtone als onze allochtone inwoners mag begrip en respect voor elkaar verwacht worden. Hiertoe is een goede voorlichting aan beide groepen van groot belang. Racisme en discriminatie moeten worden tegengegaan.

Het huisvesten van statushouders is een taakstelling van de landelijke overheid. Statushouders verdienen een gastvrije benadering en moeten met urgentie aan een woning worden geholpen. Alternatieven zoals tijdelijke woningen of andere creatieve woonvormen moeten voor statushouders worden overwogen.

7.8 Volksgezondheid

Gezondheidszorg is niet alleen gericht op het herstellen van de gezondheid in geval van ziekte, maar ook op het voorkomen van ziekte. Het gemeentebestuur moet daarom een goed preventief beleid voeren en voorlichting geven over een gezond leven. Hierbij ligt de verantwoordelijkheid zowel bij gemeentebestuur (ook zelf als werkgever), als bij bedrijven, organisaties en de inwoners zelf.

Bovendien draagt het gemeentebestuur bij aan goede contacten met provincie, zorgverzekeraars en zorgverleners zodat er voldoende aanbod, toegankelijkheid en samenhang van de openbare gezondheidszorg in de gemeente beschikbaar zijn.

Centrale gezondheidscentra in de wijken of kernen leiden tot kortere lijnen in de zorgverlening waardoor er beter gereageerd kan worden op de zorgbehoefte. Wij pleiten ervoor dat er voor de avond- nacht- en weekenduren goed bereikbare voorzieningen worden gerealiseerd. Slechts één dokterspost voor alle inwoners van Haarlemmermeer is te weinig.

7.8.1 Ambulance

- Het ambulancevervoer hoort optimaal te functioneren. Binnen de gemeentelijke infrastructuur wordt gestreefd naar een zo goed mogelijke toegankelijkheid voor ambulances en andere hulpdiensten. Dit vervoer moet worden gerealiseerd binnen de gestelde en aanvaardbare aanrijtijden. Bij het aanleggen van verkeersobstakels, zoals drempels, mogen hulpverleningsdiensten geen hinder van deze obstakels ondervinden.

7.8.2 Verslavingen

- Verslavingen binden de mens. Door een verslaving worden mensen belemmerd om zich ten volle te ontwikkelen. Wij willen niet alleen dat het gemeentebestuur drempels opwerpt die de kans op verslaving verkleinen, maar ook actief het afkicken van verslavingen stimuleert. De hulpverlening aan hen die verslaafd zijn, moet goed toegankelijk zijn.
- Gokverslaafden kunnen worden ontmoedigd door gokautomaten eenvoudig te verwijderen. Met name in laagdrempelige voorzieningen zoals restaurants en cafetaria's zouden gokautomaten verboden moeten worden. Via bestemmingsplannen en vergunningenbeleid moet het gemeentebestuur gokautomatenhallen en casino's zoveel mogelijk zien te voorkomen.

- Het gemeentebestuur moet het gebruik van soft- en harddrugs tegengaan, onder andere door de vestiging van coffeeshops te ontmoedigen. Coffeeshops mogen zich in ieder geval niet in de buurt van scholen, jeugdcentra en in woonwijken bevinden. Het verbod op het gebruik en het distribueren van drugs in de openbare ruimte dient streng te worden gehandhaafd. Ook nieuwe vormen van hard- en softdrugs (zoals lachgas en 3-mmc) moeten zoveel als mogelijk worden verboden.
- Onze fractie ziet niets in het reguleren van wietteelt. Aan experimenten op dit gebied moet geen medewerking worden verleend.
- Alcoholische drank is van alle genotsmiddelen het meest geaccepteerd in de samenleving. Het is naar schatting de grootste groep verslaafden in deze gemeente. Het gemeentebestuur moet voorop lopen in het bewustwordingsproces dat teveel drank zeer schadelijk is voor de gezondheid. Het gemeentebestuur moet het vroegtijdig signaleren van alcoholproblemen en het opzetten van adequate hulpverleningsnetwerken stimuleren.

7.8.3 Prostitutie

- De seksuele omgang tussen man en vrouw hoort deel uit te maken van de liefdesrelatie die deze mensen met elkaar zijn aangegaan. Deze liefdesrelatie kan alleen tot haar volle recht komen, wanneer zij gebaseerd is op trouw en vertrouwen en hoort daarom thuis binnen het huwelijk. Prostitutie koppelt de seksuele omgang echter los van zowel liefde als trouw. Prostitutie gaat in tegen Gods schepping en geboden.
- Het verbieden van prostitutie in de gemeente is onder de huidige wetgeving

helaas niet mogelijk. Het gemeentelijk beleid moet en kan er wel op gericht zijn het aantal bordelen en sekshuizen binnen de gemeente terug te dringen. Sterfhuisconstructies (onder andere door ruimtelijke ordeningsinstrumenten) en uitkoopprocedures moeten gestimuleerd worden. Bovendien is het belangrijk dat ook reclame van deze 'diensten' wordt verboden, evenals openbare uitingsvormen hiervan.

- Daarnaast moet het gemeentebestuur zich in ieder geval met kracht inzetten tegen de uitwassen binnen deze sector. Hierbij moet de bescherming van de prostituee voorop staan. Controle op hygiëne, het aanbieden van opvang, scholing en alternatief werk moeten krachtig gestimuleerd worden. Al deze activiteiten zijn er ook op gericht om de prostituee die dit maar enigszins wenst, de mogelijkheden te verschaffen uit het circuit te stappen. Straatprostitutie en het exploiteren binnen reguliere hotelaccommodaties zijn vormen die wij zo snel mogelijk beëindigd willen zien. Het gemeentebestuur moet hiervoor alle mogelijke en noodzakelijke middelen inzetten. Initiatieven ter preventie van de activiteiten van de zogenaamde 'loverboys' op scholen en bij uitgaansgelegenheden moeten worden gestimuleerd in de vorm van begeleiding en eventueel subsidie.

7.9 Lijkbezorging

Het gemeentebestuur zorgt voor voldoende gelegenheid om mensen te begraven. Daarbij probeert men uit pieteit met de nabestaanden het ruimen van graven zo lang mogelijk uit te stellen. Als ruimen noodzakelijk is, wordt de gelegenheid gegeven voor andere vormen van herinnering, door bijvoorbeeld de aanleg van een veld voor het bewaren van grafstenen. Algemene begraafplaatsen moeten goed onderhouden worden.

Het gemeentebestuur zou de aanleg van een natuurbegraafplaats mogelijk moeten maken. Wij zien Park21 als een potentiële plek.

Dierenbegraafplaats: We zijn voorstander van de mogelijkheid om dieren te kunnen begraven op een begraafplaats binnen onze gemeente.

7.10 Huisvesting voor kerken en gemeenten

Kerken nemen een belangrijke rol in de samenleving in. Alle mensen die zich door het evangelie laten inspireren ervaren dat het woord van God voor hen van grote betekenis is en blijft. De positieve invloed is zichtbaar waar christenen zich inzetten voor de samenleving. Hun functie van verbinding en het vele vrijwilligerswerk wat door hen wordt gedaan, is van grote waarde voor elke samenleving. Denk ook aan multifunctionele ruimtes in een kerk waar maatschappelijke diensten geboden kan worden, zoals een stembureau. Daarom is het van belang dat ze ruimtes hebben waar ze kunnen samenkomen.

Passende huisvesting voor kerken en gemeenten zijn mede daarom van groot belang en moeten worden meegenomen in de planologische ontwikkelingen van de gemeente. Dit inzicht is ook voor de Haarlemmermeer belangrijk. Om rekening mee te houden bij nieuwbouwprojecten.

8. Milieu en duurzaamheid

8.1 ontwikkeling en uitgangspunten

Economisch belang en eigenbelang winnen het te vaak van het milieu. We zien dat het eenzijdig prioriteit geven aan economische belangen desastreuze gevolgen kan hebben voor het milieu en voor de gezondheid van mens en dier.

De zorg voor een goed milieu is rechtstreeks verbonden met Gods opdracht goede rentmeesters van Zijn schepping te zijn. Wanneer er beleidsmaatregelen overwogen worden, zullen daarbij altijd de mogelijke gevolgen voor het milieu betrokken moeten worden (milieueffectenrapportage).

Wij willen niet alleen de belangen van onze generatie voor ogen houden, maar juist die van de komende generaties.

Om in onze polder de milieubelastende activiteiten te minimaliseren, is het noodzakelijk dat de zorg voor het milieu in alle planvorming een hoge prioriteit krijgt. Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor goede voorlichting over de mogelijkheden om het milieu te beheren en verontreiniging tegen te gaan. Burgers moeten informatie kunnen ontvangen hoe te handelen bij klachten van o.a. asbest, onvoldoende ventilatie van de woning, hoogspanningsleidingen, bodemverontreiniging, geluid, geur, luchtverontreiniging, rampen, straling en waterverontreiniging.

8.2 Milieu

8.2.1 Openbaar groen

- Opgestelde plannen voor groene buffers dienen consequent uitgevoerd te worden. We kennen dit al in (uitgevoerde) plannen zoals De Groene Weelde, recreatiegebied de Toolenburgse Plas en delen van PARK21. Het mag natuurlijk nooit zo zijn dat daarmee negatieve effecten voor

natuur en milieu worden 'afgekocht'. In het hele beleid dienen aspecten van milieu, natuur en leefbaarheid belangrijke criteria te vormen bij het maken van afwegingen.

- Het onderhoud in het openbare gebied moet worden ingebed in een pragmatische en toetsbare keuze voor de werkwijze en de in te zetten middelen. Bestaande groenvoorziening mag alleen na zorgvuldige afweging van de alternatieven worden aangetast. Waar kappen noodzakelijk is moet minimaal eenzelfde hoeveelheid groen teruggeplant worden.
- De gemeente zorgt voor het aanplanten van bomen. Ook inwoners worden hiertoe gestimuleerd.
- Het onderhoud van het groen moet in de groengebieden bijdragen aan de biodiversiteit. Economische motieven mogen niet ten koste gaan van het onderhoud.
- Tussen Hoofddorp en Nieuw Vennep is behoefte aan extra recreatief groen. Een plan om voldoende recreatief groen aan te leggen moet snel worden ontwikkeld en voor 2030 zijn gerealiseerd. De veel te grote en complexe opgave die Park 21 heet moet worden gestopt.

8.2.2 Afval

- Tot de verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur, ongeacht eventuele uitbesteding, behoort de zorg voor het ophalen en verwerken van afvalstoffen op een uit milieuhygiënisch oogpunt verantwoorde wijze. Hergebruik van afvalstoffen dient gestimuleerd te worden. Belangrijk is hierbij dat afval goed gescheiden ingezameld wordt, en meer afvalpreventie plaatsvindt. Geen afval naast vuilniscontainers neerzetten. Zwerfvuil dient regelmatig verzameld en afgevoerd te worden.

- Handhaving bij onjuist gebruik en communicatie over het juiste gebruik en het stimuleren van afvalscheiding dient regelmatig plaats te vinden.
- De gemeente dient de inwoners een voorziening te bieden in hun woonomgeving om afval beter te kunnen scheiden en wegbrengen. Hiermee zal de totale hoeveelheid restafval afnemen en herbruikbare materialen kunnen worden teruggewonnen. De door de raad gekozen VANG-methode (VANG = van afval naar grondstoffen) is voortvarend uitgerold. Wij maken ons hard om alle huishoudens de kans te geven hun afval gescheiden aan te bieden. Afvalstoffenheffingskorting kan worden toegepast als de prijsprikkel bij hoogbouw bewoners.

8.2.3 Energie en water

- In verband met het klimaatverdrag zijn er grote uitdagingen op het gebied van energietransitie. De zorg voor Gods schepping vraagt erom dat de komende jaren en decennia er op grote schaal omgeschakeld moet worden van fossiele energie naar duurzame energie. Ook onze regio moet zijn steentje hieraan bijdragen. Wij vinden het belangrijk dat hierbij een goede mix van zonne- en windenergie (en mogelijk andere duurzame bronnen) wordt gehanteerd. De energievoorziening in deze regio staat onder grote druk; dat vraagt van het gemeentebestuur een forse inzet om deze veilig te stellen.

8.2.4 Vuurwerk

- Vuurwerk zorgt voor veel schade, slachtoffers, vervuiling van oppervlaktewater, bodem en lucht. Als ChristenUnie-SGP vinden we dat er gemeentelijk beleid moet komen ten aanzien van het afsteken van vuurwerk. De ChristenUnie-SGP zijn blij met het algeheel vuurwerkverbod. Alternatieve vormen

van het vieren van de jaarovergang met bijvoorbeeld een lichtshow samen met muziek, waterfonteinen die meebewegen op de muziek en drones behoort tot de mogelijkheden.

8.2.5 Gezonde lucht

- Fijnstof in de lucht is meestal onzichtbaar. Het kan schadelijk zijn voor de gezondheid. Het gemeentebestuur bevordert in haar beleid dat potentiële bronnen van vervuiling zoveel mogelijk worden bestreden en negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden verminderd.

De gemeente Haarlemmermeer heeft een dicht bevolkte omgeving waardoor dit een relatief ongezonde omgeving is. De oorzaak is met name de verbranding van brandstof, o.a. bij woningen, (vracht-)auto's en vliegtuigen, waardoor er veel fijnstof ontstaat. De risico's voor mensen met long- en hartklachten zijn daarmee hoger dan buiten de Randstad.

8.2.6 Groene daken

- De gemeente bevordert het toepassen van groene daken.

8.2.7 Oneigenlijk grondgebruik

- We zijn tegen het gebruik van oneigenlijk grondgebied, aangezien dit het woongenot kan verminderen. We zijn voorstander van een coulante houding bij handhaving, zeker waar achterstallig onderhoud en de menselijke maat meespelen in schrijnende situaties.

9. Ruimtelijke ordening en wonen

9.1 Ontwikkeling en uitgangspunten

Ruimtelijke ordening is steeds meer een zaak van afwegingen tussen vele functies binnen een beperkte ruimte. Door een groeiende bevolking, een toenemende welvaart en individualisering wordt Haarlemmermeer steeds voller. Dit heeft tot gevolg dat er grotere ruimteclaims ontstaan voor wonen, werken, verkeer, groene ruimte, landbouw, water en recreatie. Haarlemmermeer verstedelijkt steeds meer en meer. De beschikbare ruimte is schaars en moet zo verdeeld worden dat de verschillende functies in harmonie met elkaar tot hun recht komen. Ruimtelijke ordening is een politieke verantwoordelijkheid en bij uitstek een integrale overheidstaak.

Het ruimtelijke beleid moet mede ten dienste staan van de opdracht van God aan de mens om als rentmeester de aarde op een verantwoorde wijze te beheren. De overheid ziet toe dat de ruimtelijke ontwikkeling niet ten koste gaat van de levensvoorwaarden voor mensen, dieren en planten. Voor ons is het begrip rentmeesterschap de centrale norm voor de omgang met en inrichting van de leefomgeving. Het gaat dan om een zorgvuldig beheer van de schepping die door God aan ons mensen is toevertrouwd.

Bij de ontwikkelingen en het beheer van de ruimte moet rekening worden gehouden met de identiteit van het gebied. Van belang is dat de diversiteit en identiteit beschermd worden. Door een concentratie van economische activiteiten in de economische kernzones (Hoofddorp, Nieuw-Vennep en Badhoevedorp) en woningbouw in de grotere wooncentra wordt het landelijk gebied meer beschermd tegen verstedelijking en blijven de landschappelijke waarden behouden. Recreatieve gebieden bevinden zich langs de randen van de dorpen. Voor een vitaal blijvend platteland moet met een integrale aanpak gezocht worden naar verbreding van economische functies en behoud van

natuur, cultuurhistorie en diversiteit van het landschap.

Bij nieuwe woningbouw zal de overheid erop toezien dat er een goede verdeling van nieuwbouwwoningen zal plaatsvinden onder starters, minder validen en ouderen. Het is een taak van de overheid dat er voldoende woningen beschikbaar zijn voor alle bevolkingsgroepen.

In de kernen moeten voorzieningen voor welzijn en zorg meer gezamenlijk gehuisvest worden (bijvoorbeeld combinaties van kinderopvang, peuterspeelzalen, buitenschoolse opvang, bibliotheek, wijkcentrum/dorpshuis en thuis- en ouderzorg, apotheek en dokter).

Ruimtelijke ordening is een geschikt beleidsveld om de relatie tussen bestuur en burger te verstevigen. Het gemeentebestuur voert daarom een uitnodigend beleid om burgers bij het beleidsproces te betrekken. Hier wordt actief burgerschap mogelijk en wordt het draagvlak voor het beleid vergroot.

9.2 Duurzaamheid

Bij nieuwe woningen wordt zoveel mogelijk gestreefd naar “klimaatvriendelijke” woningen. Bewoners worden gestimuleerd, o.a. door subsidies, hier ook een bijdrage aan te leveren.

9.3 Bestemmingsplannen

Het bestemmingsplan is het juridische zwaartepunt van het ruimtelijke beleid. Met behulp van het bestemmingsplan moet de leefbaarheid in Haarlemmermeer worden bevorderd. Bestemmingsplannen hebben naast ruimtelijke ordening tot doel bij te dragen aan een aangename leefomgeving. Dat wordt bereikt door aandacht voor

een aantrekkelijke en afwisselende bouw, voldoende groenvoorzieningen, behoud van historische en culturele elementen, genoeg parkeervoorzieningen, recreatieve mogelijkheden en andere milieuaspecten. Bij nieuwe ontwikkelingen dient eerst een goede infrastructuur te worden aangelegd met voldoende groeicapaciteit.

Pas daarna wordt gestart met de bouwontwikkeling. Bij elk nieuw of herzien bestemmingsplan zal er speciale aandacht moeten zijn voor de onwenselijkheid van de vestiging van coffeeshops en/of seksinrichtingen. Verder dient ook te worden gedacht aan de toegankelijkheid voor gehandicapten. Voor de rechtszekerheid van de burger en de geloofwaardigheid van de overheid is het van groot belang dat er goede controle is op de naleving van de bestemmingsplannen. Het gemeentebestuur moet zich hierin een sterke overheid tonen, consequent en zonder aanzien des persoons.

9.4 Omgevingswet

Met de Omgevingswet wil de landelijke overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Dit betekent: minder regels, meer overzicht en meer ruimte voor goede initiatieven van inwoners. Aan de andere kant is het een flinke operatie om het huidige systeem van bestemmingsplannen te veranderen in een ruimtelijke ordening met de middelen van deze nieuwe wet. Ook met ingang van deze nieuwe wet blijven onze uitgangspunten van kracht. Van belang is leefbaarheid en een aangename leefomgeving. Daarbij spelen de bewoners een grote rol. Zij moeten een nadrukkelijke stem krijgen in inrichtingsvraagstukken. Tegelijkertijd moet het gemeentebestuur zijn kaderstellende rol waarborgen. Belangrijk daarom is dat de gemeenteraad bij elke beleidszaak apart bepaalt welke vorm van

participatie wordt toegepast. Daarbij moet de nadruk liggen bij de bewoners van het gebied, zij moeten een nadrukkelijke stem krijgen in inrichtingsvraagstukken.

9.5 Landschaps- en groenbeleid

Natuur heeft een zelfstandige waarde en moet daarom niet alleen beschermd, maar ook onderhouden en ontwikkeld worden. De gemeente maakt haar burgers bewust van het bijzondere landschap waarin zij wonen en betreft hen bij de beleidsvorming op het gebied van open landschappen. Het gemeentebestuur is terughoudend met het vullen van haar open landschap van grootschalige stads- of dorpsontwikkelingslocaties, glastuinbouwlocaties, grootschalige bedrijventerreinen en infrastructuurprojecten.

De gemeente stelt structuurvisies en bestemmingsplannen op waarin staat welke ontwikkelingen gewenst zijn in het open landschap en welke belangen beschermd dienen te worden.

Onze fractie beschouwt de grondgebonden landbouw als belangrijke beheerder van het cultuurlandschap, maar vindt dat de ontwikkeling van de landbouw wel moet passen bij de kernkwaliteiten van het open landschap. Ruimtelijk beleid dat gericht is op het behoud van de grondgebonden landbouw is essentieel.

9.6 Kernenbeleid

Wat betreft de bouw van nieuwe woningen in kleinere kernen zal een afweging gemaakt moeten worden tussen de sociale samenhang en de leefbaarheid, de functie van de kern en de cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke aspecten. Er zal voldoende geïnvesteerd moeten worden in vernieuwing

van oude woningen en verdichting.

Het gemeentebestuur moet een evenwichtig kernenbeleid voeren, waarbij zowel de eigen identiteit van de kernen (met een eigen voorzieningen- en dienstverleningsniveau) als de totale situatie van de gemeente en de regio in de gaten gehouden wordt. De kleine kernen zijn essentieel voor de samenhang in Haarlemmermeer. Elke kern moet ook een duidelijk aanspreekpunt bij het gemeentebestuur hebben.

De gemeente Haarlemmermeer is niet één stad, maar is een entiteit die uit meerdere dorpen, kernen en wijken bestaat. Die diversiteit is de kracht van Haarlemmermeer. Vanuit die kracht zouden wij onze polder moeten besturen. Gebiedsgericht werken is vanwege die diversiteit belangrijk voor ons ruimtelijk beleid. Dit concept moet goed onderhouden worden. Hierdoor brengt het gemeentebestuur en het ambtelijk apparaat haar beleid dichterbij de bevolking. Dat creëert meer begrip en heeft een persoonlijker contact met de inwoners tot gevolg.

De rol die dorps- en wijkraden kunnen spelen, bestaat bijvoorbeeld uit het creëren van draagvlak voor nieuwe plannen en het bespreken van problemen rondom bepaalde dossiers. Deze rol is divers en afhankelijk van het karakter en ambitieniveau van de desbetreffende dorps- of wijkraad. Het is van belang dat het gemeentebestuur dit herkent en erkent.

9.7 Grondbeleid

Verwerving van gronden is geen doel op zichzelf, maar wel een effectief middel om als gemeentebestuur de regie te kunnen houden bij de realisatie van bouwopgaven, de Ecologische Hoofdstructuur en andere groenvoorzieningen. Het heeft de voorkeur

dat strategische grondposities door vrije onderhandelingen verworven kunnen worden.

9.8 Wonen

Het gemeentebestuur draagt zorg voor een gedifferentieerd woningaanbod, waarbij aandacht wordt geschonken aan het huisvesten van starters, senioren en gehandicapten.

Het aandeel aan sociale huurwoningen, middenhuurwoningen en betaalbare koopwoningen in de totale woonvoorraad moet omhoog, waarbij de gemiddelden van de MRA regio voorlopig onze streefwaarden zijn. Het gemeentebestuur maakt prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties. De ChristenUnie-SGP is voor het stimuleren van kleinschalig particulier opdrachtgeverschap.

Het gemeentebestuur moet een voortrekkersrol vervullen in het tot stand komen van woonplannen. In deze plannen zal ook aandacht besteed moeten worden aan herstructurering van de oude wijken. 'Verdichting heeft de voorkeur boven uitbreiding. Bij verdichting moeten er genoeg stukken groen, parkeerplaatsen en speelplaatsen overblijven of worden gecreëerd.

- **Arbeidsmigranten**

Wij zijn dankbaar dat wij beleid hebben kunnen bewerkstelligen voor arbeidsmigranten die binnen onze gemeente werkzaam zijn. Door beperkte financiële middelen kan een deel van deze groep binnen onze gemeentegrens geen zelfstandige huisvesting vinden. Wij streven naar passende huisvesting voor deze doelgroep. Indien arbeidsmigranten geen werk hebben, vinden we dat ze terug moeten keren naar hun thuisland.

- **Woningtekort**

Wij zijn voorstander om zoveel mogelijk woningen te laten bouwen, eventueel met een tijdelijke status, om aan de woonvraag te voldoen. Het voordeel is dat het woningtekort wordt teruggedrongen maar ook dat woon-werkverkeer en de CO2-uitstoot wordt teruggedrongen. Het stimuleren van verhuur door lokale inwoners, de bouw van tiny houses, of ombouw van leegstaande bedrijfspanden kunnen ook tot de mogelijkheden behoren. De hospitaerverhuur moet beter bekendgemaakt worden om kamerverhuur te bevorderen.

9.9 Schiphol

Gezien het grote economische belang van de luchthaven en de ruimtelijke gevolgen van de aanwezigheid van Schiphol voor Haarlemmermeer, dient het gemeentebestuur een zeer actieve rol te vervullen richting

andere overheden. De nadruk moet hierbij vooral liggen op het beperken van overlast voor de omwonenden en het milieu. De luchthaven moet ervoor zorgen dat de hinder voor omwonenden wordt beperkt. Een verdere uitbreiding met start- en landingsbanen zal door de gemeente niet gefaciliteerd worden. De gemeente moet blijven pleiten bij beleidsmakers om nachtvluchten zoveel als mogelijk te beperken. Het totaal aantal vluchten op Schiphol mag niet terug naar het aantal van voor 2020. Onze gemeente voert hiervoor een actieve lobby bij de landelijke overheid. De gemeente zal niet optreden als ontwikkelaar van gronden op en rond Schiphol in samenwerking met particuliere ontwikkelaars.

De gemeente moet zich inzetten om de 24-uurseconomie op Schiphol een halt toe te roepen. We denken hier met name aan de openingstijden van Schiphol Plaza.

10. Financiën

10.1 ontwikkelingen en uitgangspunten

Niet alleen burgers moeten verstandig met hun geld omgaan, de gemeente moet dat ook. De gemeente beheert namelijk publiek geld en moet daar zorgvuldig mee omgaan. Kort samengevat: als je een euro wilt uitgeven, moet je die ook verdienen, en daarna kun je die maar één keer uitgeven. Dat is een voluit Bijbels uitgangspunt: in de Bijbel staan talloze teksten die oproepen om op een verstandige wijze met geld en goed om te gaan en om als een goed rentmeester de financiën te beheren. Dat houdt óók in dat we in goede tijden moeten sparen voor magere jaren. De andere kant van die medaille is dat, als het minder gaat, de eerdere zuinigheid zich uitbetaalt in de mogelijkheid om de opgebouwde reserves aan te spreken om bedrijven en burgers te helpen en de economie tijdelijk en doelgericht te ondersteunen. Verder is het niet meer dan logisch dat het belastinggeld op een doelmatige en doeltreffende manier ingezet wordt, zodat overheidsbeleid niet alleen financieel degelijk, maar ook financieel rechtmatig is.

10.2 Betrouwbaar en transparant beheer

10.2.1 Transparante verantwoording in een dualistische verhouding

- De jaarlijkse Planning & Control cyclus van voorjaarsnota, meerjarenbeleidsbegroting en jaarrekening met accountantsverklaring biedt voldoende momenten om beleid te evalueren en inzichtelijk te maken waar de middelen aan besteed worden.
- Voordat (grote) projecten worden gestart of investeringen worden gedaan, moet eerst een gedegen onderzoek plaatsvinden naar de financiële haalbaarheid en risico's. Het gemeentebestuur hoort bovendien inzicht

te geven in de relatie tussen inhoudelijke en financiële voortgang van projecten. Geen plannen gaan uitvoeren voordat men voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat alle kosten gedekt zijn uit de opbrengsten (geen onrendabele top of open-einde financiering) en/of de gewenste resultaten kunnen worden bereikt.

- Het gemeentebestuur moet heldere, meetbare doelstellingen opnemen in haar beleid. Dit om enerzijds helder haar ambitie richting de burger te presenteren en zich anderzijds 'afrekenbaar' richting gemeenteraad te kunnen opstellen. Beleid hoort geëvalueerd te worden.

10.2.2 Gemeentefonds en gemeentelijke heffingen

- De publieke middelen die gemeenten ter beschikking staan, komen via het Rijk uit het gemeentefonds en uit belastingen die het gemeentebestuur zelf heft. Het gemeentebestuur heft volledig en juist belasting, controleert de besteding en maakt aan haar burgers duidelijk waar zij het belastinggeld aan besteedt. De hoogte van de OZB (Onroerende Zaak Belasting) en andere gemeentelijke heffingen zoals toeristenbelasting wordt niet hoger vastgesteld dan strikt noodzakelijk om tot een sluitende begroting te komen voor de uitvoering van de overheidstaken. Daarbij wordt een consistente gedragslijn gevolgd, om te voorkomen dat burgers voor onplezierige financiële verrassingen komen te staan.
- Daar waar mogelijk moet het gemeentebestuur haar tarieven kostendekkend maken. Regels hieromtrent moeten rechtvaardig en duidelijk zijn en niet te gemakkelijk misbruikt kunnen worden.
- Het gemeentebestuur moet met

betrekking tot de gemeentelijke heffingen een ruimhartig minimabeleid voeren.

- Ook nu het economisch tegenzit en er bezuinigingen worden doorgevoerd is het uitgangspunt van de ChristenUnie-SGP dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.
- De ChristenUnie-SGP wil de belasting voor honden, katten en paarden invoeren. Met de opbrengst daarvan wordt de deelname van inwoners aan sport, spel en beweging gestimuleerd.

10.3 Subsiëring

Christelijke principes kunnen een waardevolle basis vormen van een gemeentelijke overheid. Hier zijn enkele kernprincipes die relevant kunnen zijn:

1. Naastenliefde. Dit principe benadrukt het belang van zorg en ondersteuning voor de medemens, vooral voor de kwetsbaren in de samenleving.
2. Rechtvaardigheid. Een eerlijk en rechtvaardig subsidiebeleid zorgt ervoor dat middelen op een transparante en gelijke manier worden verdeeld. Dit betekent dat alle aanvragers gelijke kansen krijgen en dat de criteria voor subsidieverlening duidelijk en objectief moeten zijn.
3. Rentmeesterschap. Dit principe gaat over het verantwoord beheren van middelen en hulpbronnen. Gemeenten kunnen

subsidies toekennen aan projecten die duurzaamheid bevorderen, zoals milieuvriendelijke initiatieven en groene energieprojecten.

4. Gemeenschapszin. Het bevorderen van een sterke en hechte gemeenschap is een belangrijk christelijk principe. Subsidies kunnen worden gebruikt om lokale gemeenschapsprojecten te ondersteunen die sociale cohesie en samenwerking bevorderen.
5. Zelfredzaamheid. Hoewel het belangrijk is om initiatieven te ondersteunen die mensen helpen om zelfredzaam te worden. Dit kan bijvoorbeeld door subsidies te verstrekken aan opleidingsprogramma's en werkgelegenheidsprojecten. Ook is het van belang dat burgers gestimuleerd worden om eerst zelf aan fondsenwerving te doen, voordat ze bij de gemeente aankloppen.
6. Betrouwbaarheid. De subsidieontvangers moeten gemaakte afspraken nakomen. Als ze dat niet doen, moeten ze daar een sanctie voor krijgen en/of het gekregen geld terugbetalen.
7. Subsidies moeten tijdelijk worden verstrekt, zodat de zelfredzaamheid wordt bevorderd. Over de mate van tijdelijkheid moet zorgvuldig een beleidskader worden gehanteerd.

Door deze principes te integreren in het subsidiebeleid, kan een gemeentelijke overheid bijdragen aan een rechtvaardige, zorgzame en duurzame samenleving.

ChristenUnie | **SGP**
Haarlemmermeer

haarlemmermeer.christenunie.nl